

Pvm/Datum/Date
4.10.2018Dnro/Dnr/DNo
Evira/4799/0004/2018

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Lausuntopyyntö 258097/12.09.2018

LAUSUNTO MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ESITYKSEEN MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN GEENIVARAPOLITIIKAN LINJAUKSET JA MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN JA LUONNONVARAKESKUKSEN YHTEISTYÖRYHMÄN ESITYKSEEN SUOMEN MAA-, METSÄ- JA KALATALOUDEN KANSALLINEN GEENIVARAOHJELMAKSI

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira kiittää mahdollisuudesta lausua otsikossa mainitusta esityksistä. Kasvien geenivarojen suojelun osalta Evira toteaa, että esitykset ovat hyvin valmistuja ja että niiden sisältö vastaa hyvin kasvigeenivarojen suojelun tarpeeseen.

Eläingenivarojen osalta Evira katsoo, että prioriteetteihin tulisi sisällyttää myös säilytettävien kalakantojen infektioautivapaudesta huolehtiminen. Kahdessa identtisessä maitipankissa oleva geneettinen aines on turvattu pahoissa kalatautiepidoissa, mutta erityisen arvokkaat tai korvaamattomat emokalaparvet tulisi säilyttää identtisinä (tai toisiaan vastaavina) vähintään kahdella eri kalanviljelylaitoksella, eri vesistöjen alueella. Vakavissa kalatautitapauksissa tartunnan saaneesta laitoksesta hävitetään kalat viranomaisen toimesta. Erityisen arvokkaita emokalastoja voidaan periaatteessa säästää hävittämiseltä, mutta tartuntalaitoksilla olevat parvet muuttuisivat käytännössä suuren tautiriskin vuoksi joka tapauksessa käyttökelvottomiksi.

Tietämys infektioautien merkityksestä luonnon kalakannoille on valitettavan vähäistä. Lähinnä on tietoja tilanteista, joissa taudinaiheuttaja on merkittävä tavalla vahingoittanut luonnonpopulaatiota. Ääriesimerkkinä voidaan pitää *Gyrodactylus salaris* -loisen aiheuttamaa Atlantin lohien poikastuotannon romahtamista noin 50 lohijoessa lähinnä Norjassa. Tietämys epidemian vaikutuksista lohipopulaatioiden geneettiseen monimuotoisuuteen on ilmeisesti lähes olematonta. On kuitenkin olemassa suuri vaara, että joen poikastuotannon pienessä murto-osassa aikaisemmasta, myös vaikutukset geneettiseen monimuotoisuuteen ovat huomattavia. Samankaltainen geneettisen pullonkaulan syntyminen on mahdollista monien taudinaiheuttajien, kalalajien ja ympäristöjen kohdalla. Näin ei välttämättä käy, mutta tapahtuessaan se voi haitata geenivarojen turvaamistyötä.

Infektioauteja kantava geenipankki on mahdollisen kasvatustoiminnan kannalta aina vähemmän toivottu lähtömateriaali kuin infektiosta vapaa. Tämä voi haitata geenivarojen käyttöä mm. sen takia, ettei infektiota haluta saada esimerkiksi elävästä geenipankista omaan tuotantoon. Syyt voivat olla suoraan tuotannon onnistumiseen tai edelleen myyntiin liittyviä.

Pvm/Datum/Date
4.10.2018

Dnro/Dnr/DNo
Evira/4799/0004/2018

Evira pitää tärkeänä, että kun geneettisen monimuotoisuuden säilytystoimintaa suunnitellaan tai säilyttämisessä tarvittavia kalojen tai niiden sukusolujen maantieteellisiä siirtoja harkitaan, otettaisiin infektioautien leviämistä hallinta kiinteäksi osaksi toimintaa.

Toimialajohtaja

Matti Puolimatka

Ylitarkastaja

Tarja Hietaranta